

Самостійна робота з дисципліни

«МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО»

СИТУАЦІЙНІ/ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1.

Відповідно до схеми преференцій США, основні положення якої відображені в Законі про торгівлю 1974 р., країна не може користуватися преференційним режимом в США, якщо, зокрема, вона:

- 1) “є комуністичною країною” (крім тих випадків, коли їй надається режим найбільшого сприяння, або вона є членом ГАТТ та ін.);
- 2) надає преференційний режим розвиненим країнам, крім США;
- 3) “націоналізувала, конфіскувала або будь-яким чином встановила контроль над власністю громадян, корпорацій, компаній або асоціацій США без відповідної компенсації”.

Питання:

1. За якими ознаками і на які групи можна поділити держави в МЕР?
2. Які документи регламентують міжнародно-правовий статус держав?
3. Які принципи і режими МЕР використані і порушені США в даній ситуації?
4. Розкрийте зміст поняття «режим найбільшого сприяння».
5. Які є винятки з режиму (принципу) найбільшого сприяння і кому вони надаються?
6. Яка система джерел МЕР, і яке місце в ній займає національне законодавство?
7. Які основні ознаки національного законодавства з точки зору впливу на території та суб'єктів інших держав?
8. Які міжнародно-правові явища і документи регламентують і регулюють дію іноземного законодавства на території інших держав?

Завдання 2.

Резюме справи. Ця суперечка стосується застосування Урядом Японії 8% тарифу на сосново-ялинові форматовані пиломатеріали. Канада подала скаргу до Ради з торгівлі товарами, аргументуючи, що цей тариф не відповідає зобов'язанням Японії, згідно зі статтею 1:1 ГАТТ. Канада доводила, що імпорт сосново-ялинових форматованих пиломатеріалів, який переважно походив з Канади, не одержував безмитного режиму, який надається ялиновим пиломатеріалам. Канада вважала, що ялинові пиломатеріали є аналогічними до сосново-ялинових форматованих пиломатеріалів, а отже, безмитний режим повинен також надаватися і цьому виду деревини.

Торговельне законодавство. Заходи, яких вимагала Канада від експертів ГАТТ, полягали у тарифному регулюванні сосново-ялинових пиломатеріалів, яку відрізнялось від тарифного регулювання ялинових пиломатеріалів. Згідно з тарифами Японії імпорт сосново-ялинових пиломатеріалів обкладається тарифом 8%, у той час як імпорт ялинових пиломатеріалів - безмитний.

Відповідно до Гармонізованої системи опису та кодування товарів (ГС) мірна деревина підпадає під категорію тарифу 4407.10, який стосується хвойного лісу. Категорія тарифу 4407 стосується "розсіпної чи видовженої стружки, розрізаної або очищеної, пропіщаненої, товщиною більше 6 мм". Японський тариф для категорії 4407.10 - нульовий. Проте тариф в Японії деталізує підзаголовки для пункту 4407.10: ГС 4407.10-110 для сосни, ялини та хвої і ГС 4407.10-210 для модрина. Товари, які належать до цих двох підзаголовків, підпадають під тимчасовий тариф - 8%. Були запроваджені ще два інших підзаголовки (один - для кедрового дерева інший - для хвойного), але тариф для них був нульовим.

Японія надала свідчення групі експертів, щоб пояснити структуру власних тарифів щодо мірної деревини. Тарифи різнилися в залежності від того чи зростає в Японії певна порода дерева, а також від необхідності захистити певну внутрішню галузь.

Питання:

1. Які принципи побудови Гармонізованої системи опису та кодування товарів (ГС)?
2. Які принципи міжнародного торговельного права було порушено урядом Японії при введенні тарифу на деякі види деревини?
3. Якими принципами міжнародного торговельного права скористалася Канада, звернувшись зі скаргою в ГАТТ?
4. В чому суть принципу і режиму найбільшого сприяння, і яким чином він «працює» в даній ситуації?
5. Якими методами міжнародного торговельного права скористалася Японія, для захисту національних товаровиробників і споживачів?
6. Чи суперечать дії Японії і Канади положенням ГАТТ?
7. До якого виду спорів можна віднести спір, що виник між Японією і Канадою?
8. Які джерела МЕР/МТП/ММП використані сторонами в даних правовідносинах?
9. Розкрийте зміст поняття «країна походження товару» і способи його визначення?

Завдання 3.

У квітні 1996 р. США виразили свою рішучу незгоду з приводу співпраці Китаю і Ірану в сфері атомної енергетики. Китай направив своїх фахівців для участі в будівництві нового заводу з переробки уранової руди в Ірані.

На думку США, Іран зможе за допомогою цього заводу отримати радіоактивні матеріали для ядерної зброї.

Не дивлячись на те що Китай і Іран повідомили МАГАТЕ про свої плани і погодилися допускати на створюваний завод міжнародних інспекторів, США почали кампанію по чиненню тиску на Китай з метою змусити його відмовитися від проекту.

Питання:

1. До яких виду і форми міжнародних економічних відносин вступили Китай і Іран? Дати характеристику даних правовідносин, і розкрити особливості їх міжнародно-правового регулювання і документального оформлення.
2. Чи є дії США порушенням принципу невтручання у внутрішні справи держави?
3. Якими принципами МЕР/МТП скористалися Китай і Іран?
4. Якими принципами скористалися, а які порушили США?
5. Які завдання і функції переслідували, з точки зору МП/МЕР/МТП США, непокоячись про можливість створення ядерної зброї? (*Превентивна функція*).
6. Розкрийте міжнародну правосуб'єктність МАГАТЕ (історію створення, цілі і завдання, функції, можливість членства, проекти тощо).
7. Розкрийте суть і особливості міжнародно-правового регулювання промислового і науково-технічного співробітництва держав.
8. Які міжнародні організації і в якій формі здійснюються міжнародно-правове регулювання промислового співробітництва?
9. Які міжнародні організації і в якій формі здійснюються міжнародно-правове регулювання науково-технічного співробітництва?
10. Розкрийте зміст і особливості міжнародно-правового і національного регулювання операцій з об'єктами подвійного призначення.

Завдання 4.

У зв'язку з введенням Туреччиною з 1 липня 1994 р. Регламенту судноплавства в зоні Чорноморських проток, МЗС РФ направив турецькому посольству в Москві меморандум, в якому:

по-перше, зазначалося, що російська сторона, як один з користувачів цією морською комунікацією, повністю розділяє заклопотаність Туреччини проблемою забезпечення безпеки судноплавства і підтримує ідею ухвалення в цих цілях відповідних мерів; по-друге, проте, зверталася увага на те, що виданий Регламент виходить за рамки цього завдання, вводячи не виправдані обмеження плавання в Протоках, аж до повного припинення тут судноплавства.

Тим часом в основі правового режиму користування Чорноморськими протоками лежить принцип свободи торгового мореплавства і регульованого (обмеженого) проходу військових кораблів, закріплений багатосторонньою Конвенцією, укладеною в Монтре 20 липня 1936 р. Встановлення Туреччиною в односторонньому порядку вищезгаданих обмежувальних заходів, фактично є введенням дозвільного порядку проходу іноземних судів, що явно суперечить зазначеному міжнародному договору.

Питання:

1. Які принципи лежать в основі торговельного мореплавства?
2. Якими міжнародно-правовими принципами скористалися сторони в даній ситуації?
3. Які принципи намагалися відстояти, порушити та застосувати сторони в даній ситуації?
4. Як між собою мають співвідноситися різні за походженням нормативно-правові акти? Проаналізувати з такої точки зору дану ситуацію?
5. Як на основі порівняльного аналізу положень Регламенту і Конвенції Монтре Ви могли б обґрунтувати позицію МЗС РФ, викладену в його меморандумі у зв'язку з виниклою проблемою?

Завдання 5.

Арбітражний комітет Світової організації торгівлі підтримав 7 квітня 1999 р. позицію США, згідно якої Європейський Союз порушує принципи міжнародної торгівлі. Таким чином, Сполучені Штати отримали міжнародне підтвердження своєму рішенню про введення в дію додаткових податкових зборів з деяких європейських товарів. Ця ідея була озвучена Вашингтоном ще 3 березня, як обґрунтування необхідності компенсації фінансових втрат, які несуть американські постачальники бананів на ринок Європи внаслідок застосування різних бар'єрів. Іноді податкова надбавка на банани досягала 100%.

Тепер Сполучені Штати стягуватимуть додаткові податкові збори з цілого ряду європейських товарів, зокрема, з шотландських светрів з кашеміру, французьких сумочок, кави німецького виробництва тощо. Всього ж на користь американської казни додатково стягуватимуться 191,4 млн. дол. на рік.

Питання:

1. Які основні цілі і завдання СОТ? Відповідь обґрунтуйте.
2. Які методи і в яких випадках для регулювання зовнішньоторговельної діяльності мають право застосовувати держави-члени СОТ? Відповідь обґрунтуйте.
3. Якими принципами міжнародного права скористалися сторони в даній ситуації?
4. Якими методами регулювання зовнішньоторговельної діяльності скористалися сторони в даній ситуації?
5. Який порядок (етапи) розгляду торгових спорів між державами в рамках СОТ? Відповідь обґрунтуйте.
6. Яка процедура оскарження вирішень Арбітражного комітету? Відповідь обґрунтуйте.
7. Чи є обов'язковим для сторін вирішення Арбітражного комітету СОТ? Відповідь обґрунтуйте.
8. Які способи виконання рішень Органу з розгляду спорів СОТ? Відповідь обґрунтуйте.